

INDSATSPLAN MOD UNDVIGELSER FRA LUKKEDE FÆNGSLER OG ARRESTER

1. Baggrund

Kriminalforsorgens kerneopgave er at fuldbyrde de frihedsstraffe, som domstolene har fastsat. Derfor skal sikkerhedsindsatsen, herunder navnlig indsatsen mod undvigelse, have førstehøjrioritet i landets lukkede fængsler og arrester - både i det daglige arbejde og i den løbende planlægning i institutionerne. Det betyder også, at andre opgaver og aktiviteter kontinuerligt skal tilrettelægges ud fra en samlet risikovurdering, der minimerer risikoen for alvorlige sikkerhedshændelser som fx undvigelse.

Kriminalforsorgen befinder sig på grund af overbelæg og personalemangel i en særdeles presset situation, og derfor er det et meget vigtigt ledelsesmæssigt ansvar at sørge for, at sikkerhedsprocedurerne følges, og at sikkerheden prioriteres før alt andet.

Kriminalforsorgen har i de senere år øget fokus på sikkerhedsdagsordenen, herunder gennem arbejdet med at etablere en ny sikkerhedsorganisation, som blandt andet styrker sikkerhedsindsatsen og det faglige fundament for varetagelsen af de fængselsfaglige opgaver. Der er i den forbindelse blandt andet gennemført følgende tiltag:

- Udarbejdelse af sikkerhedsvurderinger af alle anholdte og arrestanter
- Sikkerhedsklassifikation af kapaciteten og procedurer for placering af indsatte efter sikkerhedsvurdering
- Etablering af nye adgangskontroller og implementering af nyt teknisk udstyr
- Indførelse af skærpede visitationsstandarder og målrettede forholdsordrer for konkrete indsatte
- Implementering af forstærkningshold og øget bemanning i afdelinger med bandeindsatte
- Reorganisering af Koncern Sikkerhed og kriminalforsorgsområdernes sikkerhedsenheder, hvor nye analysekompetencer er tilført
- Implementering af nye efterretningsprincipper, samarbejde med andre myndigheder og styrket videndeling
- Udarbejdelse af en national trusselvurdering for kriminalforsorgen og arbejde med efterretningsmonitoring
- Implementering af nyt efterretningsanalyzesystem - KrimIntel

Der har i forbindelse med det øgede fokus på sikkerhedsdagsordenen også været fokus på indsatsen mod undvigelse, hvilket blandt andet har ført til et fald i antallet af undvigelse under transport og bevogtning. Faldet skal blandt andet også ses i sammenhæng med, at der er sket en professionalisering af transport- og bevogtningsopgaverne, hvor opgavevaretagelsen er styrket ved etableringen af en ny landsdækkende transportenhed.

Der har til trods for den øgede sikkerhedsindsats i de seneste par år været flere alvorlige undvigelse fra lukkede fængsler og arrester - senest den 20. oktober 2020, hvor en livstidsdømt drabsmand flygtede fra Herstedvester Fængsel.

Kriminalforsorgen har på den baggrund konkluderet, at sikkerhedsarbejdet og -bevidstheden i kriminalforsorgen fortsat ikke er på et tilstrækkeligt højt niveau, ligesom kriminalforsorgens robusthed, operationelle parathed og eksekveringsevne på sikkerhedsområdet skal styrkes betydeligt.

2. Indsatsplanen

Derfor er der udarbejdet en indsatsplan med en meget kort implementeringshorisont.

Indsatsplanen indeholder 9 overordnede tiltag målrettet Herstedvester Fængsel. Tiltagene i den konkrete redegørelse er desuden udfoldet i en række yderligere konkrete tiltag, hvor mange allerede er gennemført.

Indsatsplanen indeholder yderligere 12 tiltag, der skal styrke sikkerheden i kriminalforsorgen generelt, og som særligt skal bidrage til en styrket samlet indsats mod undvigelse fra lukkede fængsler og arrester. Tiltagene er fokuseret på at styrke det konkrete og lokale sikkerhedsniveau i de enkelte fængsler og arrester. Kriminalforsorgen har allerede inden for de seneste uger iværksat flere af tiltagene og iværksætter de resterende inden for meget kort tid.

Konkrete sikkerhedstiltag i lyset af undvigelsen fra Herstedvester Fængsel

- For at understøtte sikkerheden i Herstedvester Fængsel blev der umiddelbart efter undvigelsen den 20. oktober 2020 tilkaldt assistance fra kriminalforsorgens forstærkningshold, der på dagen bistod fængslet med syv fængselsbetjente
- Herstedvester Fængsel blev den 21. oktober 2020 sikkerhedsmæssigt inspiceret af kriminalforsorgens straffuldbydelsesdirektør, koncernsikkerhedschefen samt direktøren og sikkerhedschefen for Kriminalforsorgen Sjælland
- Der blev kort efter undvigelsen etableret en operativ sikkerhedstaskforce i Herstedvester Fængsel med sikkerhedsekspertes fra Direktoratet for Kriminalforsorgen og Kriminalforsorgen Sjælland. Taskforcen har foretaget et grundigt sikkerhedstilsyn for at lokalisere sikkerhedsudfordringer og iværksætte handling umiddelbart
- Den undvegne indsatte er overført til Storstrøm Fængsel, hvor han er placeret i et markant skærpet indsættelsesregime
- Der er gennemført en screening af alle indsatte i Herstedvester Fængsel, hvilket har medført, at fem indsatte, der alle er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet, er overført fra Herstedvester Fængsel til andre lukkede fængsler
- Der er udarbejdet nye skærpede regler om de indsattes adgang til effekter, så det sikres, at cellerne er visitérbare, og i lyset heraf er der foretaget en gennemgang af samtlige celler i fængslet
- Der vil blive indført nye procedurer for, hvilke indsatte der placeres i Herstedvester Fængsel, så fokus på særligt undvigelses- og konfliktparate indsatte skærpes
- Der gennemføres og iværksættes i de kommende uger en række konkrete sikkerheds- og sikringstekniske forbedringer med fokus på procedurer, kameraovervågning, indhegning og sikring af bygninger

Generelle sikkerhedstiltag

- Direktoratet for Kriminalforsorgen udsendte den 21. oktober 2020 en sikkerhedsorientering om undvigelse til samtlige lukkede fængsler og arrester med anmodning om, at institutionerne gennemgår beredskabsplanerne med fokus på undvigelse og gidseltagning, og at det sikres, at gældende standarder for visitationer efterleves, herunder at opholdsrum er visitérbare
- Den generelle udfordring på sikkerhedsområdet er et fokusområde for koncernledelsen. De fire områdedirektører har som følge heraf indskærpet over for samtlige institutionschefer, at sikkerheden, herunder indsatsen mod undvigelse, skal have førsteprioritet i det daglige arbejde og i den løbende planlægning
- Der gennemføres en landsdækkende inspektion, hvor kriminalforsorgens straffuldbydelsesdirektør og koncernsikkerhedschef besigtiger samtlige lukkede fængsler og arrester i sikkerhedsklasse 2 med henblik på at styrke det ledelsesmæssige fokus på sikkerheden
- Der gennemføres en landsdækkende screening af alle indsatte, der er idømt langvarige straffe for alvorlig kriminalitet, i landets lukkede fængsler og arrester. Formålet er at udpege højrisikoindsatte og sikre, at de indsatte er placeret og håndteres sikkerhedsmæssigt forsvarligt, herunder fx i forhold til frihedsgrader og omgang med civilt personale
- Der udarbejdes nye skærpede nationale regler om de indsattes adgang til effekter i celler i lukkede fængsler og arrester, så det sikres, at cellerne til enhver tid er visitérbare, og at der ikke forefindes effekter, der kan bruges mod personalet eller til kriminelle forhold i øvrigt

OFFENTLIGT

- Kriminalforsorgens plansæt vedrørende gidseltagning gennemgås under inddragelse af praksis i andre lande, så det sikres, at de konkrete beredskabsplaner i fængsler og arrester bedst muligt værner om sikkerheden og imødegår risikoen for undvigelse.
- Der udpeges en eller flere sikkerhedskoordinatorer i alle fængsler og arrester, så der sikres en lokal forankring af sikkerhedsindsatserne og et tæt samarbejde med den centrale sikkerhedsorganisation i direktoratet og sikkerhedsenhederne i de fire kriminalforsorgsområder med henblik på at få omsat sikkerhedsstrategien til konkrete indsatser i de enkelte institutioner
- Det konkrete sikkerhedsarbejde i landets lukkede fængsler og arrester styrkes med 8 sikkerhedsspecialister, som skal indgå i og løfte arbejdet i de enkelte institutioner, herunder sikre markant øget fokus på institutionernes sikkerhedsbevidsthed og personalets efterlevelse af sikkerhedsstandarder. Sikkerhedsspecialisterne fordeles med to til hver af de fire kriminalforsorgsområder og refererer til områdernes sikkerhedsenheder
- De fire kriminalforsorgsområder gennemfører i 2021 en række tilsynsbesøg i lukkede fængsler og arresthuse med fokus på, om de fornødne sikkerhedsforanstaltninger er plads, og om de fastsatte sikkerhedsprocedurer efterleves. Det vil blive overvejet om tilsynene skal gennemføres uanmeldt
- Direktoratet for Kriminalforsorgen afsætter målrettede midler til at efteruddanne områdernes sikkerhedsekspertter og institutionernes sikkerhedskoordinatorer, så det sikres, at medarbejderne har de fornødne kompetencer inden for de vigtigste discipliner på sikkerhedsområdet, herunder sikkerhedsbevidsthed og efterretningsarbejde mv.
- Fængselsbetjentuddannelsen revideres, så denne styrkes med seneste viden fra sikkerhedsorganisationens nye arbejdsmetoder, og så der kommer mere fokus på sikkerhedsbevidsthed og den enkelte fængselsbetjents rolle i det samlede sikkerhedsarbejde i kriminalforsorgen

